

UDHËZIM
Nr. 10, datë 29.5.2026

**PËR RREGULLAT E HOLLËSISHME PËR PRODHIMIN ORGANIK TË
ALGAVE DHE SPECIEVE TË AKUAKULTURËS¹**

Në mbështetje të pikës 4, të nenit 102, të Kushtetutës dhe të pikës 5, të nenit 15, të ligjit nr. 104/2024, “Për prodhimin organik, etiketimin e produkteve organike dhe kontrollin e tyre”,

UDHËZOJ:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Qëllimi dhe fusha e zbatimit

1. Ky udhëzim ka për qëllim përcaktimin e rregullave të hollësishme për prodhimin organik të specieve të bimëve ujore dhe kafshëve ujore dhe në veçanti për speciet e mëposhtme:

- a) peshqit;
- b) krustacët (si gaforret, karkalecat dhe karavidhet);
- c) ekinodermët;
- ç) molusqet.

2. Ky udhëzim zbatohet, edhe për:

- a) zooplanktonin;
- b) mikrokrustacët;
- c) rotiferët;
- ç) krimbat; dhe
- d) lloje të tjera, që përdoren si ushqim për speciet ujore.

3. Rregullat për prodhimin e bimëve ujore zbatohen edhe për prodhimin e fitoplanktonit, duke marrë parasysh kushtet e veçanta.

4. Mbledhja e algave të egra dhe e pjesëve të tyre konsiderohet si metodë e prodhimit organik nëse:

a) zonat e kultivimit të tyre janë të përshtatshme nga pikëpamja shëndetësore dhe të kenë një status të mirë ekologjik, në përputhje me legjislacionin në fuqi për menaxhimin e integruar të burimeve ujore ose të një cilësie ekuivalente me zonat e prodhimit të klasifikuara si A dhe B, në përputhje me legjislacionin në fuqi për sigurinë ushqimore dhe kontrollin zyrtar të produkteve me origjinë shtazore;

b) mbledhja nuk ndikon në qëndrueshmërinë afatgjatë të ekosistemit natyror ose tek mirëmbajtja e specieve në zonën e mbledhjes.

5. Kultivimi i algave kryhet në zona me karakteristika mjedisore dhe shëndetësore ekuivalente me ato të parashikuara në shkronjën “a”, të pikës 4, të këtij neni, që të konsiderohen

¹ Ky udhëzim është përafruar pjesërisht me Rregulloren e Parlamentit Evropian dhe të Këshillit (BE) nr. 2018/848, të datës 30 maj 2018, mbi prodhimin organik dhe etiketimin e produkteve organike dhe shfuqizimin e Rregullores së Këshillit (KE) nr. 834/2007, numri CELEX 32018R0848, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Evropian, seria L 150, datë 14.6.2018, faqe 1–92, datë 14.6.2018 dhe Rregulloren Zbatuese të Komisionit (BE) 2020/464, e datës 26 mars 2020, që vendos rregulla të caktuara për zbatimin e Rregullores (BE) 2018/848, të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, në lidhje me dokumentet e nevojshme për njohjen prapavepruese të periudhës së kalimit, prodhimin e produkteve organike dhe informacionin që duhet dhënë nga shtetet anëtare C/2020/1772 CELEX 32020R0464, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Evropian, seria L 98, datë 31.3.2020, faqe 2–25.

organike. Në të gjitha fazat e prodhimit, nga mbledhja e rasantit deri në vjeljen e algave, përdoren praktika të akuakulturës së qëndrueshme.

Neni 2 **Përkufizime**

1. Të gjithë termat e përcaktuar në këtë udhëzim kanë të njëjtin kuptim me termat e përcaktuar në ligj.
2. Për efekt të këtij udhëzimi, termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:
 - a) “Cikli i prodhimit” është jetëgjatësia e një specie të akuakulturës ose algave, nga faza më e hershme e jetës, si faza e vezëve të fekunduara në rastin e specieve të akuakulturës, deri në fazën e vjeljes së produktit;
 - b) “Energjia nga burimet e rinovueshme” ka kuptimin e dhënë në ligjin nr. 24/2023, “Për nxitjen e përdorimit të energjisë nga burimet e rinovueshme”;
 - c) “Impiant akuakulture me sistem riqarkullimi të ujit” është një impiant në tokë ose mjet lundrues ku akuakultura zhvillohet brenda një mjedisi të mbyllur, i cili përfshin riqarkullimin e ujit dhe që varet nga furnizimi i jashtëm dhe i vazhdueshëm me energji, me qëllim sigurimin e qëndrueshmërisë së mjedisit për speciet e akuakulturës;
 - ç) “Inkubator” është një vend për kultivimin, çeljen dhe rritjen që nga fazat e para të jetës së specieve të akuakulturës, veçanërisht peshqve halorë dhe molusqeve bivalve;
 - d) “Ligj” është ligji nr. 104/2024, “Për prodhimin organik, etiketimin e produkteve organike dhe kontrollin e tyre”;
 - dh) “Ndotje” është futja e drejtpërdrejtë ose e tërthortë, si rezultat i aktivitetit njerëzor, e substancave ose nxehtësisë në ajër, ujë apo tokë, në atë masë që mund të jetë e dëmshme për shëndetin e njeriut ose cilësinë e ekosistemeve ujore ose ekosistemeve tokësore që varen drejtpërsëdrejti nga ekosistemet ujore, që mund të çojë në dëmtimin e pronës materiale apo të përkeqësojë dhe të ndërhyjë në shërbimet e përdorimit e tjera të ligjshme të mjedisit, sipas kuptimit të dhënë në legjislacionin për mjedisin;
 - e) “Produkt mjekësor veterinar” është çdo lëndë ose përzierje lëndësh: **a)** që përdoret për mjekimin ose parandalimin e sëmundjes në kafshë;
 - ë) “Produkte të akuakulturës” janë specie ujore, në çdo fazë të ciklit të tyre jetësor, që përftohen nga një aktivitet i akuakulturës ose produkte të tyre;
 - f) “Polikulturë” është rritja në akuakulturë e dy ose më shumë specieve, zakonisht nga nivele të ndryshme trofike, në të njëjtën njësi kultivimi;
 - g) “Qendër rritjeje” është njësi ku zbatohet një sistem i ndërmjetëm i prodhimit në akuakulturë, ndërmjet fazave të inkubimit dhe rritjes, ku larvat e peshqve ose të specieve të tjera ujore mbahen dhe ushqehen në kushte të kontrolluara, deri në arritjen e madhësisë minimale kur kalon një e treta e ciklit të prodhimit për transferim në fazën e rritjes ose mbarështimit të mëtejshëm, me përjashtim të llojeve që kalojnë në procesin e smoltifikimit;
 - gj) “Specie indigjene” janë speciet e akuakulturës që nuk janë të huaja dhe nuk mungojnë në vendin tonë;
 - h) “Smoltifikimi” është procesi fiziologjik dhe morfologjik përmes të cilit peshqit salmonidë përshtaten nga jeta në ujë të ëmbël në jetën në ujë të kripur;
 - i) “Trajtim veterinar” është trajtimi mjekësor ose parandalues kundër shfaqjes së një sëmundjeje të veçantë.

Neni 3 **Parimet lidhur me prodhimin organik të akuakulturës**

Për prodhimin organik të akuakulturës zbatohen parimet lidhur me aktivitetet bujqësore dhe të akuakulturës, të përcaktuara në nenin 6, të ligjit dhe rregullat e përgjithshme të përcaktuara në nenin 15, të ligjit.

KREU II KËRKESA TË PËRGJITHSHME

Neni 4

Ndarja e njësive të prodhimit organik dhe joorganik

1. E gjithë ferma menaxhohet në përputhje me kërkesat për prodhimin organik, të përcaktuara në ligj dhe në këtë udhëzim.
2. Pavarësisht pikës 1 të këtij neni, ferma mund të ndahet në njësi prodhimi, të ndara në mënyrë të qartë dhe efektive për prodhimin organik, në kalim dhe joorganik, në përputhje me pikën 9, të nenit 9, të ligjit.
3. Përveç përcaktimeve të pikës 2 të këtij neni, për algat dhe speciet e akuakulturës, përfshihen të njëjtat specie, me kusht që të ketë një ndarje të qartë dhe efektive midis proceseve ose njësive të prodhimit, në përputhje me pikën 10, të nenit 9, të ligjit. Në këtë rast operatorët mbajnë të dhëna të dokumentuara për zbatimin e kësaj pike.

Neni 5

Kërkesat e përgjithshme për prodhimin e algave dhe specieve të akuakulturës

1. Për çdo proces të ri në prodhimin organik që prodhon mbi 20 ton produkte të akuakulturës në vit, kërkohet një vlerësim mjedisor, në përputhje me legjislacionin në fuqi për vlerësimin e ndikimit në mjedis (VNM), për të përcaktuar kushtet dhe ndikimet mjedisore të veprimtarisë së njësive të prodhimit. Operatori i dorëzon trupës së kontrollit raportin e vlerësimit të ndikimit në mjedis.
2. Operatori paraqet një plan menaxhimi të qëndrueshëm, në proporcion me njësinë e prodhimit për akuakulturën dhe vjeljen e algave.
3. Plani i menaxhimit të qëndrueshëm, sipas pikës 2 të këtij neni:
 - a) përditësohet çdo vit; dhe
 - b) përshkruan në hollësi ndikimet mjedisore të veprimtarisë dhe monitorimin mjedisor që ndërmerret;
 - c) liston masat që merren për të minimizuar ndikimet negative në mjediset ujore dhe tokësore përreth, përfshirë shkarkimin e lëndëve ushqyese në mjedis për çdo cikël prodhimi ose në vit;
 - ç) përmban të dhëna për mbikëqyrjen dhe mirëmbajtjen e pajisjeve teknike.
4. Në planin e menaxhimit të qëndrueshëm përfshihen edhe të dhëna për masat mbrojtëse dhe parandaluese që merren kundër grabitqarëve.
5. Operatori mund të koordinohet me operatorët fqinj, për hartimin e planit të tyre të menaxhimit.
6. Operatorët e akuakulturës dhe algave përpilojnë, si pjesë të planit të menaxhimit të qëndrueshëm, sipas pikës 2 të këtij neni, një plan pune për reduktimin e mbetjeve, që zbatohet që në fillim të veprimtarisë. Kur është e mundur, përdorimi i nxehtësisë së mbetur kufizohet në energjinë nga burime të rinovueshme.
7. Nëse tek algat ose speciet e akuakulturës kryhen proceset e përgatitjes, të ndryshme nga përpunimi, në këto procese zbatohen rregullat e përcaktuara në pikën 6, të nenit 16, të ligjit.
8. Ndalohet shkatërrimi i mangrovave.

Neni 6

Kërkesat shitesë për algat

1. Kultivimi i algave kryhet në zona me karakteristika mjedisore dhe shëndetësore, në përputhje me pikën 4, të nenit 1, të këtij udhëzimi.

2. Për algat zbatohen rregullat e prodhimit të parashikuara në nenin 11, të këtij udhëzimi.
3. Një vlerësim i biomasës kryhet vetëm një herë, në fillim të vjeljes së algave.

Neni 7

Kërkesat shtesë për speciet e akuakulturës

Për prodhimin e specieve të akuakulturës në rezervuarë, pellgje ose kanale me qarkullim uji të rrjedhshëm, fermat pajisen me filtra natyrorë, dekantorë, filtra biologjikë ose mekanikë për të mbledhur mbetjet e lëndëve ushqyese ose përdorin alga dhe/ose specie bivalvore, që përmirësojnë cilësinë e mbetjeve të lëngshme të shkarkuara. Monitorimi i mbetjeve të lëngshme kryhet në intervale të shpeshta, kur është e mundur.

KREU III

KËRKESAT PËR ALGAT

Neni 8

Kërkesat e përgjithshme për algat

Krahas rregullave të përgjithshme të prodhimit të parashikuara në nenin 9 të ligjit, për mbledhjen dhe prodhimin organik të algave, zbatohen rregullat e parashikuara në këtë kre. Këto rregulla zbatohen edhe për prodhimin e fitoplanktonit.

Neni 9

Periudha e kalimit për algat

Përveç rregullave të përgjithshme, të përcaktuara në nenin 10 të ligjit, për prodhimin e algave zbatohen rregullat e veçanta, si më poshtë:

1. Periudha e kalimit për një njësi prodhimi për mbledhjen e algave të egra është gjashtë muaj;
2. Periudha e kalimit për një njësi prodhimi për kultivimin e algave është gjashtë muaj ose një cikël prodhimi i plotë, cilado periudhë është më e gjatë.

Neni 10

Mbledhja e algave të egra në mënyrë të qëndrueshme

Mbledhja e algave të egra kryhet në mënyrë të tillë që sasi të mbledhura të mos shkaktojnë ndikim të konsiderueshëm në gjendjen e mjedisit ujor. Me qëllim sigurimin e rigjenerimit të algave dhe parandalimin e kapjes së paqëllimshme të tyre, merren masa të tilla si teknika e mbledhjes, përmasat minimale të algave, mosha, ciklet riprodhuese ose përmasat e algave të mbetura.

Neni 11

Kultivimi i algave

1. Për të siguruar ruajtjen e një larmie të madhe gjenetike, mbledhja e farës së algave të egra, kryhet rregullisht, në mënyrë që të ruhet dhe rritet diversiteti i kulturave të popullatës në mjedise të mbyllura.
2. Plehëruesit nuk përdoren, përveçse në mjedise të mbyllura dhe vetëm ato që përdoren në prodhimin organik, të përcaktuara në pikën 4, të nenit 21, të ligjit. Operatorët mbajnë të dhëna për përdorimin e këtyre produkteve, duke përfshirë datën ose datat e përdorimit të produktit, emrin e produktit dhe sasinë e përdorur, me informacionin për lotet, depozitat ose rezervuarët përkatës.

3. Për kultivimin e algave në det përdoren vetëm lëndë ushqyese natyrore, të pranishme në mjedis ose nga prodhimi organik i specieve të akuakulturës, mundësisht që ndodhen afër, si pjesë e një sistemi polikulture.

4. Në stabilimentet e kultivimit në tokë, ku përdoren burime të jashtme të lëndëve ushqyese, nivelet e lëndëve ushqyese në mbetjet e lëngshme ujore janë të njëjta ose më të ulëta sesa uji në hyrje. Përdoren vetëm lëndët ushqyese me origjinë bimore ose minerale, që përdoren në prodhimin organik, të përcaktuara në pikën 4, të nenit 21, të ligjit.

Operatorët mbajnë të dhëna për përdorimin e këtyre produkteve, duke përfshirë datën ose datat e përdorimit, emrin e produktit dhe sasinë e përdorur, me informacionin për lotet, depozitat ose rezervuarët përkatës.

5. Operatorët mbajnë të dhëna për dendësinë e kulturave ose shpeshtësinë e proceseve dhe ruajnë integritetin e mjedisit ujor, duke mos tejkaluar sasinë maksimale të algave që shkaktojnë ndikime negative në mjedis.

6. Litarët dhe pajisjet e tjera që përdoren për rritjen e algave ripërdoren ose riciklohen, kur është e mundur.

Neni 12

Masat kundër ndotjes dhe pastrimi i pajisjeve dhe mjediseve të prodhimit

1. Për parandalimin e sëmundjeve, organizmat ndotës të gjallë largohen vetëm me anë të mjeteve përkatëse ose me dorë dhe, kur është e përshtatshme, hidhen në det në distancë nga ferma.

2. Për pastrimin dhe dezinfektimin e pajisjeve dhe mjediseve përdoren vetëm substancat që përdoren në prodhimin organik, të përcaktuara në pikën 4, të nenit 21, të ligjit.

Neni 13

Rregulla të veçanta për pastrimin dhe tharjen e algave

Algat thahen në mënyrë indirekte duke përdorur ajër të ngrohur ose mjete të tjera të përshtatshme, përfshirë tharëset që punojnë me propan, naftë dhe parafinë, por nuk duhet të ndoten me produktet e djegies së këtyre lëndëve. Për të siguruar djegie të plotë të këtyre lëndëve, zbatohet një program i rregullt i mirëmbajtjes. Për tharjen e algave përdoret vetëm vaj, i klasifikuar për qëllime tregtare.

Neni 14

Dokumentacioni financiar dhe regjistrat

1. Kur sistemi i kontrollit të algave të detit zbatohet për herë të parë, përshkrimi i plotë i njësisë së prodhimit organik, të përcaktuar në shkronjën “a”, të pikës 2, të nenit 44, të ligjit, përfshin:

- a) një përshkrim të plotë të instalimeve në tokë dhe në det;
- b) vlerësimin mjedisor, siç parashikohet në pikën 1, të nenit 5, të këtij udhëzimi;
- c) planin e menaxhimit të qëndrueshëm, sipas pikës 2, të nenit 5, të këtij udhëzimi;
- ç) për algat e egra të detit, përpilohet një përshkrim i plotë dhe një hartë e zonave të mbledhjes në breg dhe në det, dhe i zonave në tokë ku kryhen veprimtaritë pas mbledhjes.

2. Dokumentacioni financiar mbahet në njësinë ose stabilimentin e prodhimit, duke i mundësuar operatorit të identifikojë, si dhe trupës së kontrollit dhe autoritetit përgjegjës për kontrollin zyrtar në fermë të verifikojnë, që grumbulluesit kanë furnizuar vetëm alga të egra, të prodhuara në përputhje me ligjin dhe rregullat e këtij udhëzimi.

3. Të dhënat për prodhimin e algave të detit, mbahen nga operatori, në formën e një regjistri, gjatë të gjithë kohës në mjediset e fermës dhe i vendosen në dispozicion trupës së kontrollit dhe

autoritetit përgjegjës për kontrollin zyrtar në fermë. Regjistri përmban të paktën informacionet e mëposhtme:

- a) listën e specieve, datën dhe sasinë e vjelës;
 - b) datën e përdorimit, llojin dhe sasinë e plehëruesit të përdorur.
4. Për mbledhjen e algave të egra të detit, regjistri, gjithashtu, përmban:
- a) historikun e veprimtarisë së vjeljes për secilën specie në shtretërit e caktuar;
 - b) parashikimin e prodhimit të vjeljes për sezon;
 - c) burimet e ndotjes së mundshme të shtretërve të vjeljes;
 - ç) rendimentin vjetor të qëndrueshëm, për secilin shtret.

5. Nëse algat vilen nga një zonë e ndarë ose e përbashkët mbledhjeje, dokumentacioni i mbajtur nga operatori dhe trupa e kontrollit, tregon se vjelja e plotë është realizuar në përputhje me ligjin dhe rregullat e këtij udhëzimi.

KREU IV KËRKESAT PËR SPECIET E AKUAKULTURËS

Neni 15

Origjina dhe menaxhimi i specieve të akuakulturës

1. Për sa i përket origjinës së specieve të akuakulturës, zbatohen rregullat e mëposhtme:

a) akuakultura organike bazohet në rritjen e rasatit që ka origjinën nga materiali organik për shumim dhe njësitë e prodhimit organik;

b) përdoren specie indigjene dhe kultivimi synon prodhimin e llojeve që përshtaten më mirë me kushtet e prodhimit, për të siguruar shëndetin dhe mirëqenien e specieve, si dhe përdorim të mirë të burimeve të ushqimit për speciet e akuakulturës. Dokumentacioni lidhur me origjinën dhe trajtimin e tyre i vihen në dispozicion trupës së kontrollit ose autoritetit përgjegjës për kontrollin zyrtar në fermë;

c) zgjidhen speciet që janë rezistente dhe që prodhohen pa shkaktuar dëme të konsiderueshme te popullatat e egra;

ç) për qëllime kultivimi, autoriteti përgjegjës për kontrollin zyrtar në fermë, miraton përjashtimin për futjen në njësinë e prodhimit, të specieve të egra ose specieve të akuakulturës joorganike, kur nuk gjenden specie organike ose kur në njësinë e prodhimit futet popullatë e re gjenetike, për të përmirësuar qëndrueshmërinë gjenetike të popullatës. Këto specie mbahen në menaxhim organik, për të paktën tre muaj, përpara se të përdoren për kultivim.

Për speciet që janë pjesë e listës së kuqe, të miratuar nga ministri përgjegjës për mjedisin në zbatim të ligjit për mbrojtjen e biodiversitetit dhe mbështetur në kategorizimin e IUCN-së për speciet e rrezikuara, miratimi nga autoriteti përgjegjës për kontrollin zyrtar në fermë për të përdorur specie të egra, jepet vetëm nëse ato nuk përfshihen në listën e kuqe. Miratimi për përdorimin e specieve të listës së kuqe mund të jepet vetëm në kuadër të programeve të ruajtjes, të përcaktuara nga autoriteti përgjegjës për ruajtjen e specieve të rrezikuara;

d) Për qëllim të rritjes së mëtejshme, autoriteti përgjegjës për kontrollin zyrtar në fermë miraton përjashtimin për mbledhjen e rasatit të egër të akuakulturës, vetëm në rastet e mëposhtme:

i. hyrjes natyrale dhe rrjedhëse të larvave dhe rasateve të peshqve ose krustaceve gjatë mbushjes së pellgjeve, sistemeve të mbajtjes dhe zonave të mbyllura;

ii. ripërtëritjes të popullatës së rasatit të egër ose larvave të krustaceve për specie që nuk janë pjesë e listës së kuqe, të miratuar nga ministri përgjegjës për mjedisin, në fermat e akuakulturës ekstensive, brenda zonave të ligatinave, të tilla si: pellgjet me ujë të kripur, zonat e baticës dhe lagunat bregdetare, me kushtin që:

- ripërtëritja e popullatës të jetë në përputhje me masat e menaxhimit të miratuara nga autoriteti përkatës për mjedisin, për të siguruar shfrytëzimin e qëndrueshëm të specieve në fjalë; dhe

- speciet të ushqehen vetëm me ushqim që gjendet natyralisht në mjedis.

3. Në përjashtim nga shkronja “a”, e pikës 1, të këtij neni, autoriteti përgjegjës për kontrollin zyrtar në fermë, miraton përjashtimin për futjen për qëllime rritjeje të mëtejshme të specieve në një njësi prodhimi organik, deri në maksimumi 50% rasat joorganike të specieve të rritura në mënyrë jo organike, me kusht që, të paktën, dy të tretat e fundit të ciklit të prodhimit të menaxhohen në përputhje me rregullat e prodhimit organik. Ky përjashtim mund të jepet për një periudhë maksimale prej dy vitesh dhe nuk rinovohet.

4. Autoriteti përgjegjës për kontrollin zyrtar në fermë miraton përjashtimet e parashikuara në pikat 1 dhe 2 të këtij neni, kur të dhënat në sistemin e përcaktuar në shkronjën “c”, të pikës 2, të nenit 24 të ligjit, tregojnë se nuk plotësohen nevojat cilësore ose sasiore të operatorit për **rasat e peshkut organik.**

5. Operatorët mbajnë të dhëna dhe dokumentacionin për origjinën e specieve, duke identifikuar speciet/grupet e specieve, datën e mbërritjes dhe llojin e specieve, sasisë, statusin organik ose joorganik dhe periudhën e kalimit.

6. Operatorët mbajnë dokumentacionin, për çdo përjashtim nga rregullat e prodhimit për speciet e akuakulturës, të miratuar në përputhje me pikën 1 dhe 2, të këtij neni, i cili i paraqitet trupës së kontrollit dhe autoritetin përgjegjës për kontrollin zyrtar në fermë.

7. Për miratimin e përjashtimeve të përcaktuara në pikat 1 dhe 2, të këtij neni, operatori aplikon në portalin qeveritar *e-Albania*, në përputhje me pikën 6, të nenit 24, të ligjit.

Neni 16

Periudhat e kalimit për prodhimin e specieve të akuakulturës

Në njësitë e prodhimit të akuakulturës zbatohen periudhat e mëposhtme të kalimit, sipas llojeve të stabilimenteve të prodhimit të akuakulturës, përfshirë speciet ekzistuese të akuakulturës:

a) për stabilimentet që nuk kanë sistem kullimi dhe nuk pastrohen ose dezinfektohen, periudha e kalimit është 24 muaj;

b) për stabilimentet që kanë sistem kullimi ose nuk janë përdorur për një kohë, periudha e kalimit është 12 muaj;

c) për stabilimentet që kanë sistem kullimi dhe janë pastruar ose dezinfektuar, periudha e kalimit është 6 muaj;

ç) për stabilimentet e hapura ujore, përfshirë ato që kultivojnë molusqe bivalvë, periudha e kalimit është 3 muaj.

Neni 17

Praktikat e kultivimit dhe mirëqenies së specieve të akuakulturës

1. Për sa i përket praktikave të kultivimit dhe mirëqenies:

a) Të gjithë personat e përfshirë në kultivimin e specieve të akuakulturës duhet të kenë njohuritë dhe aftësitë e nevojshme bazë, në lidhje me shëndetin dhe nevojat për mirëqenien e këtyre specieve;

b) Mjedisi i kultivimit të specieve të akuakulturës, është në përputhje me pikën 2, të këtij neni;

c) Për transportin e specieve të akuakulturës, merren masat e nevojshme për të minimizuar kohëzgjatjen e tij;

ç) Çdo vuajtje mbahet në minimum gjatë të gjithë jetës së specieve, përfshirë kohën e zënies.

2. Mjedisi i kultivimit të specieve të akuakulturës projektohet në përputhje me nevojat specifike të secilës specie dhe sigurohet që speciet e akuakulturës, të:

a) kenë hapësirë të mjaftueshme për mirëqenien e tyre dhe dendësinë përkatëse të popullatës, të parashikuar në nenet 22 dhe 26, të këtij udhëzimi;

- b) mbahen në ujë me cilësi të mirë, duke përfshirë një shkallë të përshtatshme rrjedhjeje dhe qarkullimi, nivele të mjaftueshme oksigjeni dhe nivel të ulët të metabolitëve; dhe
- c) mbahen në kushte temperature dhe ndriçimi, në përputhje me kërkesat e specieve dhe duke mbajtur parasysh vendndodhjen gjeografike;
- ç) në rastin e peshqve të ujërave të ëmbla, lloji i tabanit të jetë sa më afër kushteve natyrale;
- d) në rastin e krapit dhe specieve të ngjashme;
 - i. tabani të jetë prej dheu natyral;
 - ii. plehërimi organik dhe mineral i rezervuarëve dhe liqeneve kryhet vetëm me plehërues dhe përmirësues të tokës që përdoren në prodhimin organik të përcaktuara në pikën 4, të nenit 21, të ligjit, me përdorim maksimal deri në 20 kg azot/ha;
 - iii. ndalohen trajtimet me kimikate sintetike për kontrollin e hidrofiteve dhe mbulesës bimore të pranishme në ujërat e prodhimit.
- 3. Operatorët mbajnë të dhëna dhe dokumentacionin për masat e monitorimit dhe mirëmbajtjes, lidhur me mirëqenien e specieve dhe cilësinë e ujit. Në rast plehërimi të rezervuarëve dhe liqeneve, operatorët mbajnë të dhëna dhe dokumentacionin për përdorimin e plehëruesve dhe përmirësuesve të tokës, përfshirë datën e përdorimit, emrin e produktit, sasinë e përdorur dhe vendndodhjen ku janë përdoruar substancat në fjalë.
- 4. Operatorët që prodhojnë specie të akuakulturës, respektojnë rregullat e hollësishme për speciet ose për grupet e specieve, të parashikuara në nenet 22 dhe 26, të këtij udhëzimi, në lidhje me dendësinë e popullatës dhe karakteristikat specifike të sistemeve të prodhimit dhe ruajtjes.
- 5. Në vlerësimin e ndikimit të dendësisë së popullatës në mirëqenien e peshqve të prodhuar, monitorohen dhe merren në konsideratë gjendja e peshqve, si: dëmtimi i pendëve, lëndime të tjera, norma e rritjes, sjellja dhe shëndeti në përgjithësi, si dhe cilësia e ujit.
- 6. Projektimi dhe ndërtimi i sistemeve të mbyllura për organizmat ujore siguron një shkallë rrjedhjeje të ujit dhe parametra fiziko-kimikë, që sigurojnë shëndetin, mirëqenien e specieve dhe kushte për nevojat e tyre të rritjes.
- 7. Sistemet e mbyllura projektohen, vendosen dhe vihen në funksion që të minimizohet rreziku i daljes së papritur të specieve.
- 8. Nëse peshqit ose krustacet dalin papritur, ndërmerren veprime të përshtatshme për të reduktuar ndikimin në ekosistemin lokal, përfshirë rikapjen e tyre, dhe mbahen të dhëna lidhur me këto veprime.
- 9. Për prodhimin e karkalecave të llojit *penaeid* dhe karkalecave të ujërave të ëmbla, ndalohet heqja e indeve të syrit, përfshirë praktikatat e tjera të ngjashme, si: lidhja, prerja dhe shtrëngimi.

Neni 18

Rregullat e veçanta për sistemet ujore të mbyllura

- 1. Objektet e mbyllura me riqarkullim të ujit, për prodhimin e specieve të akuakulturës, ndalohen, me përjashtim të inkubatorëve dhe qendrave të rritjes ose objekteve për prodhimin e specieve që përdoren si organizma për ushqim organik për kafshë.
- 2. Njësitë e rritjes në tokë përmbushin kërkesat e mëposhtme:
 - a) sistemet me rrjedhje të vazhdueshme lejojnë monitorimin dhe kontrollin e shkallës së rrjedhës dhe cilësinë e ujit që hyn dhe del;
 - b) të paktën 10% e perimetrit të zonës në sipërfaqen tokë–ujë të ketë bimësi natyrale.
- 3. Sistemet e mbyllura, të vendosura në det, përmbushin kërkesat e mëposhtme:
 - a) të vendosen në zona ku qarkullimi i ujit, thellësia dhe shkëmbimi i masës ujore janë të mjaftueshme për të minimizuar ndikimin në shtratin e detit dhe në trupin ujqor përreth;
 - b) të ketë projektim, ndërtim dhe mirëmbajtje të përshtatshme të kafazeve, duke marrë parasysh ekspozimin e tyre ndaj kushteve të mjedisit ku ndodhen.
- 4. Ngrohja ose ftohja artificiale e ujit lejohet vetëm në inkubatorë dhe qendra rritjeje. Uji natyral nga shpime nëntokësore mund të përdoret për të ngrohur ose ftohur ujin, në të gjitha fazat e prodhimit.

Neni 19

Menaxhimi i specieve të akuakulturës

1. Trajtimi i specieve të akuakulturës duhet të minimizohet dhe kryhet me kujdes të madh dhe, për të shmangur stresin dhe dëmtimet fizike që lidhen me procedurat e trajtimit, përdoren pajisjet dhe protokollet e duhura.

Materiali organik për shumim trajtohet në mënyrë që të minimizohen dëmtimet fizike dhe stresi dhe, kur është e nevojshme, trajtimi kryhet nën anestezi. Veprimet e klasifikimit sipas madhësisë, reduktohen në minimum dhe kryhen vetëm kur janë të nevojshme për të siguruar mirëqenien e peshqve.

2. Për përdorimin e ndriçimit artificial zbatohen kufizimet e mëposhtme:

a) për zgjatje të ndriçimit natyral të ditës, nuk tejkalohet maksimumi që respekton nevojat etologjike, kushtet gjeografike dhe gjendjen e përgjithshme shëndetësore të specieve, deri në 14 orë në ditë, përveç rasteve kur nevojitet për qëllime riprodhimi;

b) ndryshimet e menjëhershme të intensitetit të dritës shmangen gjatë kalimit nga ndriçimi natyral tek ai artificial, nëpërmjet përdorimit të ndriçuesve me intensitet të rregullueshëm ose ndriçimit në sfond.

3. Ajrimi lejohet për të siguruar mirëqenien dhe shëndetin e specieve. Preferohet që ajruesit mekanikë të punojnë me burime të energjisë së rinovueshme.

4. Oksigjeni mund të përdoret vetëm për qëllime të mirëqenies dhe shëndetit të specieve, gjatë periudhave kritike të prodhimit dhe transportit, dhe vetëm në rastet e mëposhtme:

a) raste të jashtëzakonshme të rritjes së temperaturës, rënies së presionit atmosferik ose ndotjes aksidentale;

b) procedura rastësore të menaxhimit të popullatës, si marrja e mostrave dhe seleksionimi;

c) për të siguruar mbijetesën e popullatës në fermë.

5. Operatorët mbajnë të dhëna dhe dokumente për përdorimin e oksigjenit, për të treguar nëse përdoret sipas shkronjave “a”, “b” ose “c”, të pikës 4, të këtij neni.

6. Teknikat e përgatitjes duhet t'i vendosin peshqit menjëherë në gjendje të pavetëdijshme, të pandjeshëm ndaj dhimbjes. Veprimet përpara përgatitjes kryhen në mënyrë të tillë që të shmangen lëndimet, duke ulur në maksimum nivelin e vuajtjes dhe stresit. Kur zgjidhen të përdoren metoda optimale të përgatitjes, merren parasysh diferencat në përmasat e vjeljes, midis specieve dhe zonave të prodhimit.

Neni 20

Shumimi

1. Për shumimin, zbatohen rregullat e mëposhtme:

a) për prodhimin artificial të llojeve njëseksuale (monoseks), nuk lejohet përdorimi i poliploidisë, hibridizimit artificial dhe klonimit, përveç seleksionimit manual;

b) zgjidhen lloje të përshtatshme.

2. Nuk përdoren hormone dhe derivate hormonesh.

Neni 21

Transporti i peshqve të gjallë

1. Peshqit e gjallë transportohen në depozita të përshtatshme me ujë të pastër, të cilat përmbushin nevojat e tyre fiziologjike, për sa i përket temperaturës dhe oksigjenit të tretur.

2. Përpara transportit të peshqve organikë dhe produkteve të tyre, depozitat pastrohen, dezinfektohen dhe shpëlahen tërësisht.

3. Gjatë transportit merren masa mbrojtëse për të ulur stresin dhe dendësia e popullatës nuk arrin në nivelin që është i dëmshëm për speciet.

4. Operatorët mbajnë të dhënat dhe dokumentacionin për veprimet e përmendura në pikat 1 deri në 3, të këtij neni.

Neni 22

Rregullat e veçanta për peshqit

Operatorët që prodhojnë peshq duhet të plotësojnë rregullat e detajuara për speciet ose grupet e specieve, të parashikuara në pjesën A, të aneksit I, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse të këtij udhëzimi, në lidhje me dendësinë e popullatës dhe karakteristikat specifike të sistemeve të prodhimit, përfshirë sistemet e mbyllura.

KREU V

RREGULLAT E VEÇANTA PËR MOLUSQET

Neni 23

Zona e rritjes

1. Për sa i përket praktikave të ruajtjes dhe kultivimit, zbatohen rregullat e mëposhtme:
 - a) prodhimi mund të kryhet në të njëjtën zonë ujore me prodhimin organik të peshqve halorë dhe algave, në një sistem polikulture që dokumentohet në planin e menaxhimit të qëndrueshëm;
 - b) molusqet bivalvë mund të rriten në polikulturë së bashku me molusqet gastropodë (kërmijtë e detit).
2. Prodhimi organik i molusqeve bivalvë kryhet brenda zonave të rrethuara me shtylla, objekte pluskuese ose shenjues të tjerë të dukshëm, dhe, kur është e përshtatshme, të kufizohet me thasë rrjete, kafaze ose mjete të tjera artificiale.
3. Në fermat organike të molusqeve bivalve, rreziqet për speciet me interes për ruajtje duhet të minimizohen. Nëse përdoren rrjeta kundër grabitqarëve, ato duhet të projektohen në mënyrë që të mos shkaktojnë lëndimin e shpendëve zhytës.

Neni 24

Burimi i farës

1. Në lidhje me origjinën e farës, zbatohen rregullat e mëposhtme:
 - a) përdorimi i farës së egër nga jashtë kufijve të njësisë së prodhimit organik lejohet në rastin e molusqeve bivalvë, me kusht që të jetë në përputhje me legjislacionin në fuqi për akuakulturën dhe të vijë nga:
 - i. shtretër që nuk i mbijetojnë kushteve atmosferike të dimrit ose nga tepricat mbi dendësinë e lejuar të popullatës; ose
 - ii. vendosja natyrale e larvave të molusqeve bivalve në kolektorë;
 - b) mbahen të dhëna të dokumentuara për mënyrën, vendin dhe kohën kur është mbledhur fara e egër, për të mundësuar gjurmueshmërinë në zonën e mbledhjes;
 - c) fara e egër mund të mblidhet vetëm pasi autoriteti përgjegjës për kontrollin zyrtar në fermë ka dhënë miratimin për këtë përjashtim.
2. Për speciet e llojit *Crassostrea gigas*, i jepet përparësi popullatës së përzgjedhur në mënyrë selektive, për të reduktuar shumimin në natyrë.
3. Për miratimin e përjashtimit të përcaktuar në shkronjën “c”, të pikës 1, të këtij neni, operatori aplikon në portalin qeveritar *e-Albania*, në përputhje me pikën 6, të nenit 24 të ligjit.

Neni 25

Menaxhimi

1. Në prodhim e molusqeve bivalve organike përdoret një dendësi e popullatës që nuk e kalon atë të përdorur në molusqet joorganike në të njëjtën zonë. Seleksionimi, rrallimi dhe rregullimi i dendësisë së popullatës kryhen në përputhje me biomasën dhe për të siguruar mirëqenien e specieve dhe cilësi të lartë të produktit.

2. Organizmat ndotës të gjallë largohen me anë të mjeteve fizike ose me dorë, dhe, kur është e përshtatshme, kthehen në det larg fermave të molusqeve. Molusqet mund të trajtohen vetëm një herë gjatë ciklit të prodhimit, me tretësirë gëlqerore, për të kontrolluar praninë e organizmave të tjerë ndotës.

Neni 26

Rregullat e kultivimit

1. Operatorët që prodhojnë specie të akuakulturës zbatojnë rregullat e detajuara për speciet ose për grupet e specieve, të parashikuara në pjesën B, të aneksit I të këtij udhëzimi, në lidhje me dendësinë e popullatës dhe karakteristikat specifike të sistemeve të prodhimit dhe sistemeve të mbyllura.

2. Në prodhimin organik mund të përdoret kultivimi në litarët e midhjeve dhe metoda të tjera sipas pjesës B, të aneksit I, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse të këtij udhëzimi.

3. Kultivimi në thellësi i molusqeve lejohet vetëm kur nuk shkakton ndikim të konsiderueshëm mjedisor në zonat e mbledhjes dhe rritjes.

4. Në planin e menaxhimit të qëndrueshëm sipas pikës 2, të nenit 5, të këtij udhëzimi, përfshihet një seksion i veçantë, i cili përmban një studim dhe raport vlerësimi të ndikimit në mjedis, në përputhje me legjislacionin në fuqi për vlerësimin e ndikimit në mjedis, që vlerëson ndikimin mjedisor minimal, të cilin operatori ja paraqet trupës së kontrollit, përpara fillimit të veprimtarisë.

Neni 27

Rregullat e veçanta të kultivimit të molusqeve ostrika

Lejohet kultivimi në thasë mbi platforma të ngritura. Këto ose struktura të tjera, në të cilat mbahen molusqet ostrika, vendosen në mënyrë të tillë që të shmanget formimi i një barriere të plotë përgjatë vijës bregdetare. Popullata vendoset me kujdes mbi shtretër në drejtime me rrjedhën e baticës, për të optimizuar prodhimin. Prodhimi duhet të përmbushë kërkesat e parashikuara në pikën 1, të nenit 26, të këtij udhëzimi.

KREU VI

USHQIMI PËR PESHQIT, KRUSTACET DHE EKinODERMËT

Neni 28

Rregulla të përgjithshme për ushqimin për speciet e akuakultuës

1. Për ushqimin për peshqit, krustacet dhe ekinodermët, zbatohen rregullat e mëposhtme:
a) speciet ushqehen me ushqim që përmbush kërkesat e ushqyerjes së këtyre specieve, në faza të ndryshme të zhvillimit të tyre;

b) regjimi ushqimor përputhet me pikën 2, të këtij neni;

c) pjesa bimore e ushqimit është organik dhe pjesa e ushqimit që vjen nga specie ujore ka origjinë nga akuakultura organike ose fermat e qëndrueshme të peshkut, të certifikuara sipas standardeve të peshkimit të qëndrueshëm;

ç) lëndët e para për ushqim për kafshë joorganike, me origjinë bimore, shtazore, nga algat ose majatë, apo si lëndë e parë për ushqim për kafshë me origjinë minerale ose mikrobike përdoren vetëm në përputhje me pikën 4, të nenit 21, të ligjit;

d) aditivët e ushqimit për speciet dhe lëndët ndihmëse për përpunimin përdoren në përputhje me pikën 3, të nenit 22, të ligjit;

dh) nuk përdoren substanca që nxitin rritjen dhe aminoacidet sintetike.

2. Regjimet ushqimore përcaktohen duke marrë parasysh, si më poshtë:

a) shëndetin dhe mirëqenien e specieve;

b) cilësinë e lartë të produktit, përfshirë përbërjen ushqimore të produktit, që siguron cilësi të lartë të produktit përfundimtar për konsum;

c) ndikimin e ulët në mjedis.

3. Për molusqet bivalvë dhe specie të tjera, që nuk ushqehen artificialisht, por me plankton natyral, zbatohen rregullat e mëposhtme:

a) speciet filtruese marrin të gjitha nevojat ushqimore nga mjedisi natyror, përveç rasteve kur ato rriten në inkubatorë ose qendra të rritjes, të cilat përjashtohen nga ky parashikim;

b) zonat e rritjes janë të përshtatshme nga pikëpamja shëndetësore, në përputhje me pikën 2, të nenit 15, të ligjit.

Neni 29

Rregulla të veçanta të ushqimit për speciet mishngrënëse të akuakulturës

Ushqimi për speciet mishngrënëse të akuakulturës sigurohet sipas rendit të mëposhtëm të prioritetëve:

1. Ushqim organik për kafshë me origjinë nga akuakultura;

2. Miell peshku dhe vaj peshku nga mbetjet e akuakulturës organike, të siguruar nga peshq, krustace apo molusqe;

3. Miell peshku, vaj peshku dhe lëndë ushqyese me origjinë nga peshku, të përfuara nga mbetjet e peshqve, krustacëve ose molusqeve, të kapur në ferma të qëndrueshme peshkimi për konsum njerëzor;

4. Lëndët e para për ushqim organik për kafshë, me origjinë bimore dhe shtazore;

5. Miell peshku, vaj peshku dhe lëndë e parë për ushqim për kafshë, me origjinë nga peshku, të përfuara nga peshq, krustace ose molusqe të kapur në ferma të qëndrueshme peshkimi dhe që nuk përdoren për konsum njerëzor.

Neni 30

Rregulla të veçanta për ushqimin për kafshë për specie të caktuara të akuakulturës

1. Në fazën e rritjes, peshqit në ujërat e brendshme, karkalecat *penaeid*, karkalecat e ujërave të ëmbla dhe peshqit tropikalë të ujërave të ëmbla ushqehen, si më poshtë:

a) me ushqim për kafshë që gjendet në mënyrë natyrale në rezervuarë dhe liqene;

b) kur ushqimi, sipas shkronjën “a” të kësaj pike, nuk gjendet në sasi të mjaftueshme, përdoret ushqim organik për kafshë, me origjinë bimore, mundësisht i rritur nga vetë ferma ose mund të përdoren algat. Operatorët mbajnë të dhëna të dokumentuara lidhur me nevojën për të përdorur ushqim për kafshë shtesë;

c) kur ushqimi natyral për kafshë është plotësuar në përputhje me shkronjën “b” të kësaj pike:

i. racioni ushqimor për karkalecat e llojit *penaeid* dhe karkalecat e ujërave të ëmbla (*Macrobrachium spp.*) mund të përmbajë maksimumi 25 % miell peshku dhe 10 % vaj peshku, të përfuara nga ferma të qëndrueshme peshkimi;

ii. racioni ushqimor për mustakun siamez (*Pangasius spp.*) mund të përmbajë maksimumi 10% miell peshku ose vaj peshku, të përfuara nga ferma të qëndrueshme peshkimi.

2. Në fazën e rritjes dhe në fazat e hershme të jetës në inkubatorë dhe qendra rritjeje, mund të përdoret kolesterol organik si shtesë në dietat e karkalecave *penaeid* dhe të karkalecave të ujërave të ëmbla (*Macrobrachium spp.*), për të plotësuar nevojat e tyre sasiore të dietës.

Neni 31

Mbajtja e të dhënave për ushqyerjen e specieve të akuakulturës

Operatorët mbajnë të dhëna për regjimet e veçanta të ushqyerjes, veçanërisht lidhur me emrin, sasinë e ushqimit dhe përdorimin e ushqimit për kafshë shtesë, si dhe për speciet ose grupet përkatëse të specieve të ushqyera.

Neni 32

Prodhimi i rasatit

1. Për rritjen e larvave të specieve detare të peshqve, mund të përdoren sistemet e rritjes në veçanti “rezervuar i madh” ose “sisteme me ujë me vëllim të madh”.

2. Sistemet e rritjes sipas pikës 1, të këtij neni, përmbushin kërkesat e mëposhtme:

- a) dendësia fillestare e popullatës është nën 20 vezë ose larva për litër;
- b) depozita e rritjes së larvave ka një vëllim prej të paktën 20 m³;
- c) larvat ushqehen me plankton natyral që zhvillohet në depozitë, duke u plotësuar kur është e nevojshme me fitoplankton dhe zooplankton të prodhuar jashtë fermës.

KREU VII

PARANDALIMI I SËMUNDJEVE DHE TRAJTIMI VETERINAR

Neni 33

Parandalimi i sëmundjeve

1. Për parandalimin e sëmundjeve, zbatohen rregullat si më poshtë:

a) Parandalimi i sëmundjeve bazohet në mbajtjen e specieve në kushte optimale, nëpërmjet vendosjes së përshtatshme, duke marrë parasysh, ndër të tjera, kërkesat e specieve për qarkullimin dhe shkëmbimin e ujit të cilësisë së mirë, projektimin optimal të fermave, zbatimin e praktikave të mira të kultivimit dhe menaxhimit, përfshirë pastrimin dhe dezinfektimin e rregullt të mjediseve, ushqimin me cilësi të lartë, dendësinë e duhur të popullatës, si dhe përzgjedhjen e llojit dhe racës;

b) Sëmundjet trajtohen menjëherë për të shmangur vuajtjen e specieve. Nën përgjegjësinë e një veterineri mund të përdoren produktet alopatiche mjekësore veterinarë të sintetizuara kimikisht, përfshirë antibiotikët, kur përdorimi i produkteve fitoterapeutike, homeopatike e të tjera nuk është i mundur. Kur është e mundur, përcaktohen kufizime për kohëzgjatjen e trajtimit mjekësor dhe periudhën e kalimit;

c) Mund të përdoren medikamente veterinarë imunologjike;

ç) Lejohen trajtimet që lidhen me mbrojtjen e shëndetit të njerëzve dhe kafshëve, sipas legjislacionit në fuqi për shërbimin veterinar.

2. Plan i menaxhimit të shëndetit të specieve përmban praktikën e biosigurisë dhe parandalimit të sëmundjeve, përfshirë një marrëveshje me shkrim për këshillim mbi shëndetin, në proporcion me njësinë e prodhimit, me veterinerë të kualifikuar për akuakulturën, të cilët kryejnë kontroll në fermë, jo më pak se një herë në vit ose, në rastin e molusqeve bivalvë, jo më pak se një herë në dy vjet.

3. Sistemet, pajisjet dhe mjetet e fermës, pastrohen dhe dezinfektohen në mënyrën e duhur.

4. Për pastrimin dhe dezinfektimin e rezervuarëve, kafazeve, depozitave, kanaleve, ndërtesave dhe instalimeve që përdoren për prodhimin shtazor, përdoren vetëm produktet e përcaktuara në pikën 4, të nenit 21, të ligjit.

5. Për ndërprerjen e përkohshme të një zone të kultivimit, zbatohen rregullat e mëposhtme:

a) trupa e kontrollit përcakton nëse ndërprerja është e nevojshme, duke përcaktuar kohëzgjatjen e duhur, e cila zbatohet dhe dokumentohet pas çdo cikli prodhimi në sistemet e mbyllura në ujërat e hapura në det;

- b) nuk është e detyrueshme për kultivimin e molusqeve bivalvë;
 - c) gjatë ndërprerjes së kultivimit, kafazet ose strukturat e tjera për prodhimin e specieve të akuakulturës zbrazen, dezinfektohen dhe lihen bosh përpara se të përdoren sërish.
6. Për të shmangur çdo rrezik për dëme të konsiderueshme mjedisore në cilësinë e ujit, minimizuar riskun për sëmundje dhe shmangur tërheqjen e insekteve ose brejtësve, ushqimi i pakonsumuar i peshqve, jashtëqitjet dhe speciet e ngordhura, duhet të largohen menjëherë.
7. Ndriçimi ultraviolett dhe ozoni mund të përdoren vetëm në inkubatorë dhe qendra rritjeje.
8. Për kontrollin biologjik të ektoparazitëve, i jepet përparësi përdorimit të peshqve pastrues dhe përdorimit të ujit të ëmbël, ujit të detit dhe tretësirave të klorur natriumit.

Neni 34

Trajtimet veterinarë

1. Kur shfaqet një problem shëndetësor, pavarësisht masave parandaluese për të siguruar shëndetin e kafshëve, siç përcaktohet në nenin 33 të këtij udhëzimi, përdoren trajtime veterinarë si më poshtë:
- a) substanca me origjinë bimë, shtazore ose minerale në një tretësirë homeopatike;
 - b) bimët dhe ekstraktet e tyre që nuk kanë efekte anestetike; dhe
 - c) substanca të tilla si elemente gjurmë, metale, imunostimulantë natyrorë ose probiotikë të lejuar.
2. Përdorimi i trajtimeve alopatiche kufizohet në dy kura trajtimi në vit, me përjashtim të vaksinimeve dhe skemave të detyrueshme të çrrënjësjes. Megjithatë, në raste të ciklit të prodhimit më të shkurtër se një vit, përdoret vetëm një trajtim alopatic. Nëse tejkalohen kufizimet e përcaktuara për trajtimet alopatiche, këto specie të akuakulturës nuk vendosen në treg si produkte organike.
3. Përdorimi i trajtimeve kundër parazitëve, të ndryshme nga skemat e detyrueshme të kontrollit që përdoren nga autoriteti përgjegjës për kontrollin zyrtar në fermë, kufizohet si më poshtë:
- a) për salmonin, maksimumi deri në dy kura trajtimi në vit ose një kurë trajtimi në vit, kur cikli i prodhimit është më pak se 18 muaj;
 - b) për të gjitha speciet, përveç salmonit, dy kura trajtimi në vit ose një kurë trajtimi në vit, kur cikli i prodhimit është më pak se 12 muaj;
 - c) për të gjitha speciet, jo më shumë se katër kura trajtimi në total, pavarësisht kohëzgjatjes së ciklit të prodhimit të specieve.
4. Koha e pezullimit ndërmjet përdorimit të fundit të produkteve alopatiche mjekësore veterinarë të sintetizuara kimikisht, në përputhje me pikën 2 të këtij neni, përfshirë trajtimet sipas skemave të detyrueshme të kontrollit dhe çrrënjësjes, është dyfishi i kohës së pezullimit të përcaktuar në legjislacionin në fuqi për shërbimin veterinar dhe është të paktën 48 orë.
5. Përveçse kur produkti mjekësor i përdorur tregon kohën e pezullimit për speciet në fjalë, koha e pezullimit nuk është më pak se 1000 ditë-gradë për mishin e peshkut.
6. Çdo përdorim i produkteve mjekësore veterinarë deklarohet te trupa e kontrollit përpara se speciet të tregtohen si organike dhe popullata e trajtuar është qartësisht e identifikueshme.

Neni 35

Mbajtja e dhënave për parandalimin e sëmundjeve dhe kujdesin veterinar

1. Operatorët mbajnë të dhëna dhe/ose regjistra për masat e zbatuara për parandalimin e sëmundjeve, duke specifikuar ndërprerjen e prodhimit, pastrimin dhe trajtimin e ujit dhe çdo trajtim veterinar dhe trajtime të tjera parazitësh të marra dhe, në veçanti, datën e trajtimit, diagnozën, dozën, emrin e produktit të trajtimit dhe recetën veterinarë për kujdesin veterinar, dhe kohën e pezullimit të zbatuar përpara se produktet e akuakulturës të tregtohen dhe etiketohen si organike.

2. Produktet alopatiche mjekësore veterinarë, përfshirë antibiotikët, mund të ruhen në ferma bujqësore me kusht që të jenë lëshuar me recetë nga një mjek veteriner, për trajtimin e parashikuar në shkronjën “b”, të pikës 1, të nenit 33, të këtij udhëzimi, ruhen në një vend të mbikëqyrur dhe shënohen në regjistrin e përmendur në pikën 1 të këtij neni.

Neni 36

Dokumentacioni financiar dhe regjistrat

1. Të dhënat dhe dokumentacioni financiar mbahen në formën e një regjistri gjatë të gjithë kohës në mjediset e fermës, të cilat i paraqiten trupës së kontrollit dhe autoritetin përgjegjës për kontrollin zyrtar në fermë.

2. Të dhënat dhe dokumentacioni përfshijnë të gjithë informacionin e vlefshëm, në lidhje me:

a) origjinën, datën e mbërritjes dhe periudhën e kalimit të specieve që arrijnë në fermë, në përputhje me pikën 4, të nenit 15 të këtij udhëzimi;

b) numrin e loteve, moshën, peshën dhe destinacionin e specieve që largohen nga ferma;

c) llojin dhe sasinë e ushqimit, dhe në rastin e krapit dhe specieve të ngjashme një dokument për përdorimin e ushqimit shtesë, në përputhje me nenin 31, të këtij udhëzimi;

ç) trajtimet veterinarë, duke dhënë hollësi për qëllimin, datën dhe metodën e aplikimit, llojin e produktit dhe kohën e pezullimit, në përputhje me nenin 34, të këtij udhëzimi;

d) masat për parandalimin e sëmundjeve, duke dhënë detaje për ndërprerjen e prodhimit, pastrimin dhe trajtimin e ujit në përputhje me nenin 34, të këtij udhëzimi;

dh) përjashtimet në përputhje me pikën 1, të nenit 15, të këtij udhëzimi.

3. Të dhënat shtesë për akuakulturën, në lidhje me:

a) vlerësimin e ndikimit në mjedis, që rishikohet të paktën çdo vit, në përputhje me pikën 1, të nenit 5, të këtij udhëzimi;

b) planin e menaxhimit të qëndrueshëm, që rishikohet të paktën çdo vit, në përputhje me nenin 5, të pikës 2, të nenit 5, të këtij udhëzimi;

c) masat mbrojtëse dhe parandaluese të marra kundër grabitqarëve, në përputhje me legjislacionin për shërbimin veterinar, që regjistrohen në planin e menaxhimit të qëndrueshëm, në përputhje me pikën 4, të nenit 5, të këtij udhëzimi;

ç) koordinimin me operatorët fqinj për hartimin e planit të tyre të menaxhimit, në përputhje me pikën 5, të nenit 5, të këtij udhëzimi;

d) monitorimin e mbetjeve të lëngshme që kryhet në intervale të rregullta, në përputhje me nenin 7, të këtij udhëzimi;

dh) dokumentacionin për origjinën dhe trajtimin e specieve indigjene, si dhe për proceset e përzgjedhjes për shumim, që synon krijimin e llojeve më të përshtatshme për kushtet e prodhimit, mirëqenien dhe shfrytëzim të mirë të burimeve ushqimore, në përputhje me shkronjën “b”, të pikës 1, të nenit 15, të këtij udhëzimi;

e) monitorimi i gjendjes së peshqve, si: dëmtimi i pendëve, lëndime të tjera, normat e rritjes, sjellja dhe shëndeti në përgjithësi, si dhe monitorimi i cilësisë së ujërave, në përputhje me pikën 5, të nenit 17, të këtij udhëzimi;

ë) veprimet e ndërmarra për të reduktuar ndikimin tek ekosistemi lokal nëse peshqit ose krustacet dalin papritur, në përputhje me pikën 8, të nenit 17, të këtij udhëzimi;

f) përdorimin e oksigjenit, në përputhje me pikën 5, të nenit 19, të këtij udhëzimi;

g) transportin e peshqve të gjallë, në përputhje me pikën 4, të nenit 21, të këtij udhëzimi;

gj) mbledhjen e farës së egër, që mundëson gjurmueshmërinë në zonën e mbledhjes, në përputhje me shkronjën “b”, të pikës 1, të nenit 24 të këtij udhëzimi;

h) të dhëna të dokumentuara për ndikimin minimal në mjedis, mbështetur nga një studim dhe raport vlerësimi për zonën e shfrytëzuar. Raporti përfshihet në një seksion të veçantë në planin e menaxhimit të qëndrueshëm sipas shkronjës “b” të kësaj pike, në përputhje me pikën 3, të nenit 26 të këtij udhëzimi;

i) planin e menaxhimit të shëndetit të specieve, në përputhje me pikën 2, të nenit 33, të këtij udhëzimi.

KREU VIII DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 37 Dispozita kalimtare

Përjashtimi i parashikuar në pikën 2, të nenit 15 të këtij udhëzimi, zbatohet deri më 1 janar 2030.

Neni 38 Dispozitat e fundit

Ngarkohen Drejtoria e Politikave, Strategjisë dhe Programeve të Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural, trupat e kontrollit dhe autoritetet kompetente të kontrollit zyrtar në fermë dhe të ushqimit, dhe ushqimit për kafshë për zbatimin e këtij udhëzimi.

Neni 39 Hyrja në fuqi

Ky udhëzim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare dhe i fillon efektet në datën 29 tetor 2026.

MINISTËR I BUJQËSISË
DHE ZHVILLIMIT RURAL
Andis Salla

ANEKS I

Pjesa A: Rregullat e detajuara për speciet ose për grupet e specieve, sipas nenit 22 të këtij udhëzimi, në lidhje me dendësinë e popullatës dhe karakteristikat specifike të sistemeve të prodhimit dhe sistemeve të ruajtjes:

1. Prodhimi organik i salmonideve në ujëra të ëmbla: trofta e murrme (*Salmo trutta*) – trofta ylber (*Oncorhynchus mykiss*) – trofta amerikane e përrenjve (*Salvelinus fontinalis*) – salmoni (*Salmo salar*) – Trofta alpine (*Salvelinus alpinus*) – losa (*Thymallus thymallus*) – trofta amerikane e liqenit (ose trofta gri) (*Salvelinus namaycush*) – salmoni i Danubit (*Hucho hucho*):

Sistemi i prodhimit	Sistemet e fermave të rritjes furnizohen nga sisteme të hapura. Norma e rrjedhës siguron minimalisht 60% ngopje me oksigjen për popullatën dhe siguron mirëqenien e tyre dhe eliminimin e mbetjeve të lëngëta të fermës.
Dendësia maksimale e popullatës	Speciet e salmonidit që nuk listohen më poshtë, 15 kg/m ³ , salmoni 20 kg/m ³ , trofta e murrme dhe trofta ylber 25 kg/m ³ , trofta alpine 25 kg/m ³

2. Prodhimi organik i salmonideve në ujëra detare: Salmon (*Salmo salar*), troftë e murrme (*Salmo trutta*) – troftë ylber (*Oncorhynchus mykiss*):

Dendësia maksimale e popullatës	10 kg/m ³ në rrjeta lundruese
---------------------------------	--

3. Prodhimi organik i *merlucit* (*Gadus morhua*) dhe llojeve të tjera të familjes Gadidae, levrekut të detit (*Dicentrarchus labrax*), spalçës së detit (*Sparus aurata*), orlit të detit (*Argyrosomus regius*), shkotrës (*Psetta maxima* [= *Scophthalmus maximus*]), pagrit të kuq (*Pagrus pagrus* [= *Sparus pagrus*]), korbit të kuq (*Sciaenops ocellatus*) dhe llojeve të tjera të familjes Sparidae, dhe kurrizgjëmborit (*Siganus spp.*):

Sistemi i prodhimit	Në sisteme ujore të hapura të ruajtjes (rrjeta lundruese/kafaze rrjete) me shpejtësi minimale të rrymës së ujit, për të siguruar mirëqenien optimale të peshqve ose në sisteme të hapura në tokë.
Dendësia maksimale e popullatës	Për peshq të ndryshëm nga shkotra: 15 kg/m ³ Për shkotrën: 25 kg/m ²

4. Prodhimi organik i *levrekut të detit*, *spalçës së detit*, *orlit të detit*, *qefullit* (Liza, Mugil) dhe *ngjalës* (*Anguilla spp.*) në rezervuarë në tokë me zona baticash dhe në laguna bregdetare:

Sistemi i ruajtjes	Basenet tradicionale të kripura të transformuar në njësi prodhimi të akuakulturës dhe rezervuarë të ngjashëm në tokë në zona baticash.
Sistemi i prodhimit	Duhet të bëhet ndërrimi i duhur i ujit për të siguruar mirëqenien e specieve të paktën 50% e argjinaturave (digave), duhet të kenë mbulesë bimore. Kërkohen rezervuarë pastrimi në ligatina.
Dendësia maksimale e popullatës	4 kg/m ³

5. Prodhimi organik i llojit *blini* në ujëra të ëmbla:

Speciet me interes: Familja *Acipenser*:

Sistemi i prodhimit	Rrjedha ujore në çdo njësi rritjeje është e mjaftueshme për të siguruar mirëqenien e kafshëve. Uji në dalje të ketë të njëjtën cilësi si uji në hyrje.
Dendësia maksimale e popullatës	30 kg/m ³

6. Prodhimi organik i peshkut në ujëra të brendshme:

Speciet me interes: Familja e *krapit* (*Cyprinidae*) dhe speciet e tjera përkatëse në kontekstin e polikulturës, përfshirë *sharmakun*, *peshkun heshtë*, *mustakun*, *coregonids* (lloje salmoni) dhe *blinin Sturgeon*. *Sharmaku* (*Perca fluviatilis*) në monokulturë:

Sistemi i prodhimit	Në rezervuarë peshqish, që duhet të kullohen plotësisht dhe periodikisht dhe në liqene. Liqenet duhet të përdoren vetëm për prodhimin organik, përfshirë rritjen e kulturave bujqësore në zona të thata. Zona e kapjes së peshqve të jetë e pajisur me një burim uji të pastër dhe të ketë një përmasë të tillë që siguron komfortin optimal për peshqit. Peshqit mbahen në ujë të pastër pas mbledhjes. Përreth njësive ujore të brendshme si zonë tampon për zonat e jashtme tokësore që nuk përfshihen në veprimtarinë e fermës, krijohen zona me bimësi natyrore, në përputhje me rregullat e akuakulturës organike. Për të rriturit, përdoret polikultura, me kushtin që të zbatohen kriteret e përcaktuara në specifikimet për speciet e tjera të peshqve të liqenit.
Rendimenti i fermës	Prodhimi total i specieve kufizohet në 1,500 kg peshk për hektar në vit, parashikuar si rendiment ferme për shkak të karakteristikave specifike të sistemit të prodhimit
Dendësia maksimale e popullatës për <i>sharmakun</i> në monokulturë	20 kg/m ³

7. Prodhimi organik i *gaforres/karavidhes*:

Speciet me interes: *Astacus astacus*:

Dendësia maksimale e popullatës	Për karavidhet e vogla (< 20 mm): 100 individë për m ² ; Për karavidhe mesatare (20-50 mm): 30 individë për m ² ; Për karavidhe të rritura (> 50 mm): 5 individë për m ² me kushtin që të ketë në dispozicion vende të duhura fshehjeje.
---------------------------------	---

8. Peshqit e ujërave të ëmbla tropikale: peshku i qumështit (*Chanos chanos*), tilapia (*Oreochromis spp.*), mustaku siamez (*Pangasius spp.*):

Sistemi i prodhimit	Rezervuarët dhe kafazet me rrjetë
---------------------	-----------------------------------

Dendësia maksimale e popullatës	<i>Pangasius</i> : 10 kg/m ³ ; <i>Oreochromis</i> : 20 kg/m ³ .
---------------------------------	--

Pjesa B: Rregullat e detajuara për speciet ose për grupet e specieve, sipas nenit 26, të këtij udhëzimi, në lidhje me dendësinë e popullatës dhe karakteristikat specifike të sistemeve të prodhimit dhe sistemeve të ruajtjes:

Molusqet dhe ekinodermët:

Sistemet e prodhimit	Linja të gjata, platforma pluskuese, kulturë fundore, thasë rrjetë, kafaze, tezga, rrjeta në formë fanari, shtylla bouchot dhe sisteme të tjera kufizuese. Për kultivimin e midhjeve në platforma pluskuese, numri i litarëve të varur nuk kalon një për metër katror. Gjatësia maksimale e litarit të varur nuk i kalon 20 metra. Hollimi i litarëve të varur nuk duhet të ndodhë gjatë ciklit të prodhimit, por litarët e varur mund të ndahen pa e rritur dendësinë e popullatës.
----------------------	---